

COLUMN

DOCUMENTATIECENTRUM NEDERLANDSE POLITIEKE PARTIJEN

dr. K.J. Hahn

Ons zicht op het buitenland

Het nieuws uit het buitenland en de discussie over buitenlandse gebeurtenissen en buitenlandse problemen beheersen grote delen van de pers, van de radio en van de televisie, houden de politieke partijen, het parlement en in de laatste jaren ook de gemeenteraden bezig; over Nicaragua en El Salvador wordt van de preekstoel en soms zelfs van het altaar gesproken. Dit alles dringt met een snelle vaart de huiskamers en de gemoederen van de brave burger binnen, die voortdurend overvallen wordt met een stroom van over-information die hij niet of nauwelijks kan verwerken, in ieder geval in zijn eigen, persoonlijke levensruimte niet kan integreren.

Om voor zich zelf en tegenover de buitenwereld dit vaak onbewuste onbehagen te overwinnen, of te camoufleren, stort hij zich telkens vlug in een vaste mening die vaak onvoldoende beredeneerd en door exacte kennis gestaafd is, of hij volgt vol vertrouwen de mening van de hem bekende vertrouwde deskundigen – of hij laat dit alles over zich heengaan.

Gezien de enorme belangstelling voor de

internationale vraagstukken die in Nederland bestaat, vormen ongeïnteresseerden een minderheid. Iedereen of bijna iedereen spreekt over bijna alle internationale gebeurtenissen, bijna. Hier beginnen wij ons af te vragen: bijna – dus niet alle internationale problemen die iedere ochtend op de luisteraar of de lezer worden afgeschoten. Er moet dus een keuze worden gemaakt. Welke keuze is dit voornamelijk? En welke criteria worden, bewust of onbewust, toegepast? We willen niet een diepte-psychologisch onderzoek van het internationale 'denken' van de Nederlander beginnen, maar wel ons afvragen, in welke richting dit denken in het algemeen gaat, en of er hier en daar wat leemten, gebreken, lacunes en fouten liggen, beperkingen dus waaronder zelfs deskundigen kunnen lijden.

Van ouds als maritieme natie eraan gewend in de wijde ruimte te varen en te denken, is het niet verwonderlijk dat, sterk gestimuleerd door de moderne massa-media, er een rapide schaalvergroting heeft plaats gehad die tot een wereldwijde belangstelling heeft ge-

leid, tot een globaal solidariteitsbewustzijn, tot een levendige sensibiliteit voor alle noden, gevaren, catastrofes, conflicten, oorlogen, repressies en schendingen van mensenrechten, tot in de meest afgelegen hoeken van de wereld. Ethische bewogenheid en emotionele gegrepenheid worden in toenemende mate gemobiliseerd.

Dit leidt ons inziens in niet weinige en niet onbelangrijke gevallen tot een onevenwichtigheid die men zou moeten vermijden. Het is een bekend en vaak gesignaleerd feit dat zich de Nederlander veel minder voor België dan voor Chili interesseert. Dit wijst er echter op dat de oriëntatie op internationale vraagstukken onjuist gekanaliseerd – of soms zelfs gemanipuleerd is. Daardoor kunnen hoogst actuele en voor Nederland zeer belangrijke vraagstukken in de schaduw komen te staan, of in de verborgen werkkamer van de diplomaten en enkele Kamer-experts belanden, zonder dat het publiek daarvan kennis neemt. Wij denken hier aan een aantal Europese problemen die zich voor velen aan de aandacht onttrekken; er wordt terecht veel gediscussieerd over de apartheid en de repressie in sommige Latijnsamerikaanse dictaturen. Zeer actuele vragen die in Europa spelen, vallen daarbij in het niet, bijv. de vraag waarom de Italiaanse socialisten en de Franse socialisten geen moeite hebben met de kernbewapening. De vraag verder wat binnen het Italiaanse communisme omgaat – dat zijn eurocommunisme heeft opgegeven, maar contact zoekt met de Westduitse sociaal-democratie, de discussie in Frankrijk over de 'cohabitation', het groteske

geval van de mogelijke overwinning van de rechtse oppositie in Frankrijk bij de komende parlamentsverkiezingen – waarbij echter president Mitterand als leider van de socialistische partij, dan in de oppositie, als staats-hoofd volgens de grondwet van de vijfde republiek regeringsbevoegdheden behoudt. In welke richting zal de Westduitse sociaal-democratie gaan, die op het ogenblik met het zicht op de parlamentsverkiezingen van 1987 haar fundamentele posities opnieuw doordent? Wat zal dit betekenen voor de toekomst? Deze ontwikkelingen binnen belangrijke buurlanden en lid-staten van de Europese Gemeenschap raken ons rechtstreeks. Er heeft altijd in Nederland een geringe belangstelling voor de problemen van de Middellandse-Zeelanden bestaan – veel minder dan voor het Midden-Oosten of zeker veel minder dan voor Midden-Amerika.^{**} Schijnt dan niet een beter evenwicht in de internationale oriëntatie nuttig, ja nodig te zijn, een evenwichtige verdeling van de aandacht tussen de verschillende landen, de verschillende continenten, tussen de verschillende Europese en mondiale problemen – een betere, juistere verdeling ook tussen de directe nationale belangen en de wereldwijde bewogenheid?

* Voor de ernstige binnen-Europese noord-zuidverschillen op sociaal en economisch gebied alsmede

** Dat vrede, wereldvrede, de bestrijding van hongersnood, mensenrechten en kernbepapening een geheel eigen plaats hebben, en verdienen, spreekt vanzelf.

